

Sygn. akt XI W 3184/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Bazyluk

Protokolant: Monika Krajewska, M. B., A. U.

w obecności oskarżyciela -----

po rozpoznaniu w dniach 21 lipca, 25 września, 21 października 2014 roku, 11 lutego i 8 kwietnia 2015 roku w W.

sprawy **Z. N.**

syna C. i T. z domu K.

urodzonego dnia (...) w Ł.

obwinionego o to, że:

w dniu 31 października 2013 r. około godz. 20:30 w W. w Al. (...), naruszył zasady przewidziane w art. 22 ust. 1 i 4 P. w ten sposób, że kierując autobusem marki M. (...) nr rej. (...) nie zachował szczególnej ostrożności podczas zmiany pasa ruchu i nie ustąpił pierwszeństwa motocyklowi marki H. (...) nr rej. (...) jadącemu po pasie ruchu, na który zamierzał wjechać, w wyniku czego kierująca motocyklem w celu uniknięcia zderzenia gwałtownie hamowała i wywróciła motocykl, powodując jego uszkodzenie, czynem swym spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym,

tj. o wykroczenie z art. 86 § 1 Kodeksu wykroczeń w związku z art. 22 ust. 1 i 4 Ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 ze zm.),

orzeka

I. na podstawie art. 5§1 pkt 2 kpw w zw. z art. 62§3 kpw obwinionego **Z. N.** uniewinnia od dokonania zarzucanego mu czynu;

II na podstawie art. 118§2 kpw ustala, iż koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt XI W 3184/14

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 października 2013 roku około godziny 20:30 w W. w Al. (...), w pobliżu skrzyżowania z ul. (...) doszło do zdarzenia drogowego. Południową jezdnią, przeznaczoną do jazdy w kierunku od R. im. R. D. do R. im. C. de G.'a poruszał się pojazd typu bus marki M. o numerze rejestracyjnym (...). Kierujący nim Z. N. skręcił w lewo w Al. (...) z ul. (...), zajmując środkowy pas ruchu. Prócz kierowcy busem podróżowali też pasażerowie, m. in. A. B., W. K. oraz

P. K.. Prawym pasem ruchu poruszała się prowadząca motocykl marki H. o numerze rejestracyjnym (...) K. Z., zaś bezpośrednio za jednośladem jechał pojazd samochodowy, którego kierowcą był D. R.. Pasem środkowym, za busem poruszała się, również samochodem, M. K.. Kierowca busa, chcąc zmienić pas ruchu ze środkowego na prawy, na wysokości ul. (...) zasygnalizował chęć zmiany pasa poprzez uruchomienie kierunkowskazu, lecz zaniechał manewru, gdy zauważył znak drogowy poziomy „linia ciągła”. Przedmiotowa linia znajdowała się na wysokości skrzyżowania z ul. (...), zaś prawy pas był przeznaczony okresowo dla autobusów: w czasie po godz. 19:00 od miejsca ustawienia znaku F-10 – do skrętu w prawo w ulicę (...), a za linią przerywaną wyznaczającą granicę skrętu na tym skrzyżowaniu – do jazdy na wprost autobusów i samochodów (...). Tuż po minięciu linii ciągłej kierowca busa ponownie włączył kierunkowskaz i rozpoczął manewr, kierując się delikatnie na prawy pas. W tym momencie Z. N. zauważył w prawym lusterku jadącego z dużą prędkością prawym pasem motocyklistę, wobec czego zaniechał manewru zmiany pasa odbijając zdecydowanie w lewo. Znajdująca się ok. 20 m za busem kierująca motocyklem gwałtownie zahamowała, wskutek czego straciła panowanie nad pojazdem i spadła z niego na powierzchnię jezdni. Sam motocykl przemieścił się wzdłuż prawego pasa, i zatrzymał ok. 40 metrów od miejsca, w którym K. Z. rozpoczęła manewr hamowania. Jadący za motocyklistką D. R. zatrzymał swój pojazd tak, aby nie najechać na uszkodzoną, zaś zauważywszy zdarzenie Z. N. zatrzymał pojazd w bezpiecznym miejscu w oczekiwaniu na przyjazd policji. Również M. K. zatrzymała się, aby sprawdzić, czy komuś nie trzeba udzielić pomocy oraz podała swoje dane motocyklistce K. Z..

Wskutek zdarzenia nikt nie odniósł poważniejszych obrażeń. W motocyklu marki H. o numerze rejestracyjnym (...) powstały następujące uszkodzenia: zarysowany błotnik przedni, osłona przednia – starcie na wysokości reflektora, stłuczony prawy przedni kierunkowskaz, złamana dźwignia hamulca prawa, prawa osłona boczna – zarysowana, prawy dekiel silnika – zarysowany, prawy „crashpad” – zgięty i zarysowany, nożna dźwignia hamulca – starta, tłumik – zarysowany, prawa manetka – ślady rysowania po jezdni”. W samochodzie marki M. o numerze rejestracyjnym (...) nie ujawniono uszkodzeń mogących świadczyć o uczestnictwie w zdarzeniu drogowym. Zarówno Z. N. jak i K. Z. byli trzeźwi w chwili zdarzenia drogowego. Nawierzchnia drogi była sucha, bitumiczna, temperatura powietrza wynosiła ok. 7°C. Na drodze obowiązywało ograniczenie prędkości do 50 km/h.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: wyjaśnienia obwinionego Z. N. (k. 72, 31v), częściowo zeznania K. Z. (k. 73-74, 20v-21), zeznania J. R. (1) (k. 112-113), zeznania A. B. (k. 113-114, 14v), zeznania świadka W. K. (k. 114), zeznania świadka P. K. (k. 114-115), częściowo zeznania D. R. (k. 18v), zeznania świadka M. K. (k. 189-190), pisemną opinię biegłego z zakresu ruchu drogowego (k. 140-156) oraz uzupełniającą opinię ustną (k. 191), notatkę urzędową (k. 1-2), szkic miejsca kolizji drogowej (k. 3), protokoły oględzin pojazdów (k. 4-5), protokoły z przebiegu badania stanu trzeźwości (k. 6-7), notatkę urzędową (k. 9), szkice (k. 15,17), fotografie (k. 69), tarczę tachografu (k. 70) informację z (...) (k. 83-86).

Obwiniony Z. N. na rozprawie w dn. 21 lipca 2014 r. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśniał, iż ok. godziny 20.25 wyjeżdżał z Pl. (...) wraz z pasażerami: ul. (...) wyjechał w Al. (...), po czym zajął środkowy pas ruchu. Relacjonował, iż zajął środkowy pas ruchu i jadąc z prędkością ok. 45 km/h, dojeżdżając do ul. (...) zamierzał zmienić pas ruchu na prawy. Jak twierdził, przed skrzyżowaniem z ul. (...) uruchomił kierunkowskaz, lecz w tym miejscu pasy oddzielała linia ciągła i zaniechał wykonywania manewru. Dodał, że po minięciu linii ciągłej ponownie włączył kierunkowskaz i podjął próbę zmiany pasa ruchu, lecz wówczas patrząc w lusterko wsteczne zauważył zbliżający się z nadmierną prędkością pojazd z jednym światłem, przy czym nie był w stanie określić, czy jest to samochód z tylko jednym sprawnym światłem czy motocykl. Wyjaśniał dalej, że światło z reflektora pojazdu „poszło skosem w bok” – obwiniony ocenił, że działo się to ok. 10 m za nim. Wówczas zauważył, że jadącym za nim pojazdem jest motocykl – jednośląd następnie wyprzedził go z prawej strony sunąc po nawierzchni jezdni, przy czym na pojeździe nie było kierującego. Z. N. podkreślił, że nie wykonał manewru zmiany pasa ruchu – odbił kierownicą w lewo w momencie, gdy zauważył zbliżającą się do niego przeszkodę.

W toku postępowania wyjaśniającego obwiniony wyjaśniał iż jego zdaniem motocyklistka poruszała się z prędkością ok. 100 km/h. Oceniał, że wywróciła się ona, gdyż jechała ze zbyt dużą prędkością, spanikowała i nie udało jej się

wyhamować, a w dodatku poruszała się po pasie przeznaczonym dla autobusów. Dodał wówczas, iż przybyli na miejsce funkcjonariusze policji wskazali jako winna zdarzenia drogowego K. Z..

Sąd zważył, co następuje:

Sąd uznał wyjaśnienia obwinionego za wiarygodne. Przede wszystkim znajdują one potwierdzenie w pozostałych zgromadzonych w sprawie dowodach, w tym – co szczególnie istotne – dowodach rzeczowych, takich jak np. tarcza tachografu, bowiem potwierdzone przez biegłego zostało, iż jechał z prędkością ok. 50 km/h. Zachowanie kierowcy busa opisane w jego własnej relacji podobnie przedstawili także podróżujący z nim świadkowie: A. B., W. K. oraz P. K.: w zeznaniach tych świadków występuje zgodność czasu, miejsca i okoliczności zdarzenia z dn. 31 października 2013. Ponadto wyjaśnienia obwinionego pozostają w zgodzie z doświadczeniem życiowym, zaś jego wypowiedź jest logiczna. Niepamięć obwinionego odnośnie tego, czy wjechał na prawy pas południowej jezdni Al. (...), czy tylko zasygnalizował manewr zmiany pasa jest wyrazem korzystania przez niego z przysługującego mu prawa do obrony, nie można zatem wyciągać negatywnych konsekwencji procesowych wobec niego w związku z tymi wątpliwościami. Sąd nie dopatrył się niczego, co mogłoby wpłynąć na negatywną ocenę przydatności dowodowej wyjaśnień Z. N..

Zeznania świadek K. Z. Sąd uznał za wiarygodne w takim zakresie, w jakim oskarżycielka posiłkowa odnosi się do czasu i miejsca zdarzenia, warunków panujących na drodze oraz osób obecnych na miejscu wypadku i jego skutków (przesunięcia się motocykla po nawierzchni jezdni). W pozostałym zakresie zeznania K. Z. są sprzeczne z ustaleniami, jakie Sąd poczynił na podstawie innych dowodów. Przede wszystkim, jak wynika z opinii biegłego, motocyklistka poruszała się z prędkością nie 50 km/h, jak sama wskazała, a z prędkością mieszczącą się w przedziale 66,2 - 71,6 km/h, a więc o 15-20 km/h więcej, niż było to dozwolone w warunkach drogowych. Oskarżycielka posiłkowa także błędnie opisywała zachowanie obwinionego – według niej kierowca busa nie użył sygnalizatora podczas zmiany pasa, a także próbował odjechać z miejsca kolizji, co jest oczywiście sprzeczne z wyjaśnieniami obwinionego oraz zeznaniami świadków: A. B. oraz P. K.. Zdaniem Sądu na ocenę sytuacji przez K. Z. miała niebagatelny wpływ jej rola procesowa, w związku z którą starała się ukazać swoje zachowanie w jak najbardziej korzystnym świetle i jednocześnie wskazać, jakie błędy podczas prowadzenia pojazdu popełnił obwiniony. Jednak zgodnie z opinią biegłego z zakresu ruchu drogowego, to właśnie motocyklistka nie zastosowała się do obowiązującego oznakowania, a ponadto prowadziła jednoślad z prędkością przekraczającą prędkość dopuszczalną w terenie zabudowanym w ciągu dnia. Wobec powyższych spostrzeżeń Sąd ocenił zeznania K. Z. jako wiarygodne jedynie częściowo.

Podobnie dowodami jedynie częściowo przydatnymi do rekonstrukcji zdarzenia były zeznania świadków: J. R. (2) oraz M. K.. Sąd stwierdził, iż ocena zachowania kierowcy busa, zawarta w relacji J. R. (2), gdzie określa on, iż obwiniony nie ustąpił pierwszeństwa motocyklowi, jest odmienna od tej dokonanej przez biegłego z zakresu ruchu drogowego. Powołany przez Sąd ekspert zauważył, iż kierowca busa faktycznie podjął manewr, który umożliwił motocyklistce przerwanie podjętego manewru i jazdę na wprost. Nie ma racji także J. R. (2) twierdząc, że doszło do kontaktu między pojazdami, gdyż żaden inny dowód, zwłaszcza dowód rzeczowy, takiego skutku zdarzenia drogowego nie potwierdza. Przyczyną, dla której Sąd uznał za częściowo wiarygodne zeznania M. K. złożone na rozprawie w dn. 8 kwietnia 2015 r. była rozbieżna z pozostałymi dowodami ocena odległości i prędkości pojazdów uczestniczących w zdarzeniu. Świadek ta oznaczyła na zdjęciu (k. 69) miejsce, w którym motocykl zmienił pas ze środkowego na prawy. Znak (...) obrazujący to miejsce znajduje się jednak w znacznej odległości od końca linii ciągłej namalowanej przy skrzyżowaniu południowej jezdni Al. (...) z ul. (...), co pozostaje w sprzeczności z ustalonym w toku postępowania faktem, iż tuż za końcem tej linii to pojazd typu bus prowadzony przez obwinionego dokonywał zmiany pasa ze środkowego na prawy, co było przyczyną hamowania K. Z.. Niemożliwym jest więc, aby motocykl zmienił pas ze środkowego na prawy co najmniej kilkanaście metrów dalej. Ponadto świadek ta oceniła prędkość motocykla na nie większą niż 50 km/h, co także nie znajduje potwierdzenia w opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego. W niewymienionym wyżej zakresie zeznania J. R. (2) oraz M. K. Sąd uznał za wiarygodne i posiłkował się nimi dokonując ustaleń faktycznych.

Zeznania świadków A. B., W. K. oraz P. K. Sąd uznał za wiarygodne w całości. Wszystkie trzy relacje są spójne i logiczne oraz zgodne w odniesieniu do detali: sposobu przemieszczania się motocykla po nawierzchni jezdni oraz czasu zdarzenia. W szczególności świadkowie ci potwierdzili, iż nie doszło do kontaktu między uczestniczącymi w zdarzeniu

pojazdami, oraz iż kierowca busa próbował wykonać manewr zmiany pasa, ale ostatecznie „odbil”, w związku z czym bus powrócił na zajmowany wcześniej pas ruchu. Dwóch z wymienionych świadków ponadto potwierdziło, że Z. N. zatrzymał się na miejscu zdarzenia. Zgodność co do istotnych dla stanu faktycznego i kwestii odpowiedzialności obwinionego okoliczności zdarzenia z 31 października 2013 r. przesądziła o uznaniu zeznań wszystkich trzech wymienionych świadków za wiarygodne.

Podobnie, wiarygodnym dowodem były zeznania funkcjonariusza Policji J. R. (1). Świadek ten potwierdził autentyczność sporządzonych w trakcie interwencji dokumentów urzędowych: notatki, protokołów oględzin i protokołów z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym oraz szkicu miejsca zdarzenia. Dokonywał on czynności w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi, w granicach ustawowo wyznaczonych kompetencji. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia wiarygodności zarówno wymienionych dokumentów jak i zeznań świadka. Niepamięć co do szczegółów jest w ocenie Sądu usprawiedliwiona i wiąże się z dużą ilością podejmowanych interwencji oraz znacznym upływem czasu od dnia zdarzenia do dnia przeprowadzenia przesłuchania świadka.

Dowodem o znaczeniu niedającym się przecenić jest opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego. Sąd w toku postępowania stwierdził, iż niezbędna dla właściwej interpretacji stanu faktycznego jest wiedza osoby posiadającej wiadomości specjalne. Biegły w sposób wyczerpujący dokonał rekonstrukcji zdarzenia drogowego z dn. 31 października 2013 r. z punktu widzenia taktyki i techniki jazdy w świetle ujawnionych dowodów osobowych i rzeczowych, a także odpowiedział na pytania Sądu, jeśli chodzi o to, która z wersji przedstawianych przez uczestników zdarzenia jest bardziej prawdopodobna, w szczególności czy do zdarzenia przyczyniło się zachowanie obwinionego oraz jakie skutki zdarzenia byłyby w wypadku jazdy przez pokrzywdzoną z dużą prędkością, w szczególności, czy pokrzywdzona zdołałaby wykonać manewr obronny polegający na skutecznym zahamowaniu i nieuderzeniu w poprzedzający ją pojazd. Złożona opinia jest sporządzona według logicznego podziału, zawiera część wstępną, wspomniane już odpowiedzi na pytania sądu, część opisowo-sprawozdawczą oraz uzasadnienie opinii. Ekspertyza została wykonana w określonym przez Sąd czasie. Także i sama konstrukcja opinii pozwala uznać, że jest to dokument jasny i logiczny, w którym oceny wynikają z poprzednio dokonanych ustaleń. Biegły nie nadużywał terminologii fachowej, uzasadnienie stawianych twierdzeń zostało sformułowane w sposób przystępny i zrozumiały także dla osób nieposiadających wiadomości specjalnych. Ponadto biegły uzasadnił treść opinii na rozprawie, wskazując przy tym nierzutujące na całokształt opinii niewielkie omyłki (błąd przy określaniu symbolu klasyfikacyjnego znaku drogowego). Powyższe uzasadnia, że opinia została sporządzona rzetelnie, zgodnie ze stanem wiedzy w danej dziedzinie i jest przydatnym dowodem w procesie ustalania prawdy materialnej.

Biegły stwierdził w opinii, iż wersje obwinionego i oskarżycielki posiłkowej są prawdopodobne, jednak wersja K. Z. i D. R. „pomija wynikające z dowodów materialnych przekroczenie przez kierującą motocyklem dopuszczalnej prędkości jazdy oraz niezgodne z przeznaczeniem i oznakowaniem korzystanie przez nią z prawego pasa ruchu” (k. 141). Ekspert dodał, iż właśnie zachowanie motocyklistki mogło mieć wpływ na to, że kierowca busa chciał zmienić pas ruchu ze środkowego na prawy, gdyż mógł przypuszczać, że użytkownik ruchu jadący prawym pasem, skręci w prawo w ulicę (...), tak, jak wynika to z dyspozycji umieszczonych znaków F-10 i P-8B. Opiniujący dodał, iż K. Z. wjeżdżała na pas przeznaczony dla autobusów (jadąc prawym pasem na wprost i niestosując się do oznakowania poziomego) wówczas, gdy kierujący busem wykonywał już manewr zmiany pasa. Biegły dodał, iż obwiniony ostatecznie zaniechał wykonywania manewru w taki sposób, że umożliwił faktycznie motocyklistce kontynuowanie jazdy, a także, iż zarówno przy poruszaniu się przez jadącą jednośladem z prędkością wyliczoną w oparciu o dane zawarte w szkicu miejsca wypadku przy użyciu odpowiednich wzorów (66,2-71,6 km/h) jak i prędkością mniejszą, dopuszczalną w miejscu zdarzenia było możliwe uniknięcie przewrócenia się motocykla. Tym samym ekspert nie stwierdził, jakoby kierujący pojazdem typu bus marki M. naruszył zasady ruchu drogowego lub nie zachował należytej ostrożności dla wykonywania manewru, jakim jest zmiana pasa ruchu. Wręcz przeciwnie – określił dwa istotne naruszenia, które w danej sytuacji drogowej spowodowały utratę przez kierującą motocyklem panowania nad pojazdem i upadek z jednoślada: niezastosowanie się do oznakowania obecnego na drodze oraz przekroczenie dopuszczalnej prędkości.

Ze względu na niezakwestionowanie przez żadną ze stron dowodów ujawnionych na rozprawie w trybie art. 76 § 1 kpw ujawnione dokumenty, w oparciu o które ustalono stan faktyczny, Sąd uznał za pełnowartościowy i wiarygodny

materiał dowodowy. Zostały one sporządzone przez uprawnione do tego osoby w ramach ich kompetencji. Brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania ich wartości dowodowej.

Czyn z art. 86 § 1 kw popełnia ten, kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu, nie zachowując należytej ostrożności powoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Karą przewidzianą za popełnienie tego wykroczenia jest kara grzywny.

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy w ocenie Sądu nie uzasadnia w żaden sposób podejrzenia, że Z. N. popełnił wykroczenie stypizowane w wyżej przytoczonym przepisie. W toku przewodu sądowego zostało jedynie udowodnione, iż obwiniony znajdował się na drodze publicznej, prowadził samochód marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) oraz że był uczestnikiem zdarzenia drogowego, wskutek którego kierująca motocyklem H. o numerze rejestracyjnym (...) K. Z. spadła z prowadzonego pojazdu, co spowodowało uszkodzenie jednoślada. Żaden z przeprowadzonych dowodów nie dał podstaw do stwierdzenia, że kierowca busa naruszył obowiązek zachowania szczególnej ostrożności, nałożony na użytkownika ruchu drogowego wykonującego manewr zmiany pasa ruchu, zgodnie z brzmieniem art. 22 ust. 1 i 4 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. W szczególności Sąd stwierdził, że Z. N. szczególną ostrożność zachował, bowiem upewnił się, czy jest możliwe bezpieczne wykonanie manewru, zasygnalizował chęć zmiany pasa ruchu poprzez uruchomienie kierunkowskazu i, w pierwszym momencie, gdy w lusterku wstecznym zauważył zbliżający się z dużą prędkością pojazd, zaniechał wykonania manewru, natychmiast skręcając w lewo. W ten sposób, zgodnie z tezą biegłego, umożliwił kierującej motocyklem kontynuowanie jazdy prawym pasem, a jedynie wskutek podjęcia przez nią nagłego hamowania straciła ona panowanie nad swoim pojazdem, wpadła w drgania związane z działaniem układu hamulcowego motocykla i spadła z pojazdu. Zachowanie Z. N. nie spowodowało zatem niebezpieczeństwa w ruchu drogowym, którego wyrazem mógłby być upadek motocyklistki. Jak zostało to wykazane w toku przewodu sądowego, K. Z. niestosując się do dyspozycji znaków drogowych F-10 i P-8B umieszczonych na drodze oraz przekraczając dopuszczalną prędkość sama spowodowała niebezpieczną sytuację drogową, skutkującą jej upadkiem na jezdnię oraz uszkodzeniem motocykla. Podkreślić należy, iż pokrzywdzona mogła dokonać nieprawidłowej oceny swojej prędkości, gdyż jak sama zeznała, w czasie jazdy nie patrzyła na licznik (k. 73 akt).

Wobec powyższego stwierdzić należy, iż czynu zarzucanego we wniosku o ukaranie Z. N. nie popełnił. Wystąpiła zatem negatywna przesłanka procesowa opisana w art. 5 § 1 pkt 1 kpw, w związku z czym na podstawie art. 62 § 3 kpw, w sytuacji otwarcia przewodu sądowego należało orzec o uniewinnieniu obwinionego od dokonania zarzucanego mu we wniosku o ukaranie czynu.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 118 § 2 kpw, zgodnie z którym w razie uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania w sprawie, w której wniosek o ukaranie złożył oskarżyciel publiczny, koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.